

[A. C. D. Petersén.]

tager man den igen, og jeg skulde tage meget fejl, om man ikke kommer til endnu en Vedtagelse senere hen!

Det er min Opfattelse, at man gennem Lovgivningen i saa høj Grad som muligt skal hjælpe vanskeligt stillede Samfundsmedlemmer i Erhvervene til at kunne opfylde deres Forpligtelser. Men ved denne Lovgivning giver man dem Hjælp til at afvikle deres Forpligtelser uden at opfylde dem, og det er efter min Opfattelse det, man ikke har Lov til gennem en Lovgivning. Det kan man kun gøre, saaledes som det er udtrykt ogsaa fra de andre Sider, ganske foreløbigt, hvis man har til Hensigt at forbedre Forholdene saaledes, at naar dette foreløbige Tidsrum er ovre, saa er der bedre Betingelser til Stede for at kunne klare sig. Men det er min Overbevisning, at dette ikke er gennemført ved det nu tilendebragte, ja, ikke engang endnu tilendebragte Forligs Resultater, og derfor ser jeg med stor Pessimisme paa dette Lovforslags Gennemførelse.

Landbrugsministeren (Bording): Det ærede Medlem Hr. A. C. D. Petersén udtalte, at naar man gennemfører Akkorder, betyder det, at Kreditorer hos Landmænd taber Penge, som de vilde kunne faa, hvis Ejendommen blev solgt. Og det erkender jeg er rigtigt, men jeg vil gerne spørge det ærede Medlem: vil han da gennemføre saadanne Forhold, at alle Kreditorer, som ved en Ejendoms Salg kan faa Penge, som gaar tabt ved en Akkordordning, skal have Tilladelse til at gennemføre et saadant Salg? Det vilde faktisk betyde, at alle de Landmænd, der ikke kan forrente Handelsværdien af deres Ejendomme, men sidder med mere Gæld, end Ejendommen kan forrente, skal væk fra Ejendommen, og det ærede Medlem kan være vis paa, at i saa Fald naar man op til 25—30 pCt. af samtlige Landmænd her i Danmark. Det er det, hele Problemet egentlig drejer sig om: forlanger man, at Landmændene i Dag skal forrente det, Ejendommene kan koste i Handel og Vandel? for saa forsvinder de Landmænd.

Jeg mener, at en stor Del af de Landmænd, som har en saadan Gæld, er egnede til at drive Landbrug, og at det vil være meningsløst at jage dem derfra, for de vil i mange Tilfælde være lige saa gode som de, der kommer efter; de har udført et stort Arbejde, de har gjort en stor Indsats, og de bør have Lov til at blive der; de kan ikke gøre for, at Forholdene ligger saaledes, at Handelsværdien ligger langt over For-

rentningsværdien. Derfor bør man for disse Mennesker gennemføre Foranstaltninger, som værner dem mod at blive fjernet af disse Aarsager.

Der sidder sikkert Tusinder af Landmænd, som ikke kan forrente dette Beløb og aldrig kommer til at kunne forrente det, som Ejendommene er værd. Derfor holder jeg paa, at de skal forrente det Beløb, der ligger inden for Ejendommens Forrentningsværdi, og dernæst skal man give dem Moratorium, det vil sige fritage dem for Rentebetaling for det Beløb, der ligger ud over dette. Saa viser det sig, om det er dygtige Landmænd, der kan forrente den almindelige Forrentningsværdi; i saa Fald bliver de siddende, men kan de ikke det, bliver de fjernet fra Ejendommene. Det er det, man opnaar ved denne Lov.

Det ærede Medlem sagde, at Gennemførelsen af dette Forslag betyder, at enten er der ingen Krise i Danmark — naar man nemlig tror, at de kan forrente disse Akkordlaan —, eller ogsaa er det alligevel umuligt, at de kan klare sig efter dette. Det er heller ikke rigtigt. Jeg skal nævne et Eksempel, som sikkert i mange Tilfælde vil ramme det rigtige. Man kan tage en Ejendom, hvis Forrentningsværdi er ca. 20 000 Kr.; deromkring vil sikkert Besætnings- og Ejendoms-skyldværdien ligge; det er det, den kan forrente for den almindelige dygtige Landmand, men der er en Gæld paa Ejendommen paa 30 000 Kr., og Ejeren kan umuligt forrente de sidste 10 000 Kr. Han forsøger at faa Akkord eller Moratorium, og sikkert vil saa i mange Tilfælde Kreditorerne for de sidste 3 000 Kr. ræsonnere som saa: Ejendommen kommer aldrig til at forrente de sidste 3 000 Kr., vi vil gerne gaa ind paa Akkord, og de kan maaske saa faa en Akkord, der giver dem 30 pCt., idet Manden faar et Akkordlaan paa 1 000 Kr. Det er saa det, han skal forrente ud over de 20 000 Kr., og samtidig faar han Moratorium for de 7 000 Kr., saa han bliver fri for at betale Renter deraf. Mandens Stilling er da den, at i Stedet for at være forpligtet til at betale Rente af 30 000 Kr. skal han kun betale af 21 000 Kr.; de 7 000 Kr. er indfrosset, saa han er fri for at betale Rente deraf i 3 Aar. Derved faar han en langt større Chance, end hvis der ikke sker noget.

Jo bedre en Landmand har passet sin Ejendom, des større Interesse har Kreditorerne, naar der hverken gives Moratorium eller Akkord; i at slaa ned og sige: den Ejendom er passet godt, den kan maaske koste 25 000—28 000 Kr., maaske endda 30 000 Kr., og nu tager vi det, vi har sat